

Uns 160.000 soldats marroquins continuen mantenint posicions al desert. Hassan II exerceix un control asfixiant sobre els sahrauis.

Repressió al Sàhara Occidental

Quan falten vuit mesos per al referèndum d'autodeterminació del Sàhara Occidental, Hassan II manté la repressió en aquest territori alhora que prepara aquest referèndum instal·lant milers de marroquins.

El Marroc manté intacta la seva pressió i la seva repressió al Sàhara Occidental malgrat que l'esperat referèndum d'autodeterminació té fixada ja una data. Trobar sahrauis al territori no és fàcil en aquests moments, perquè s'han "importat" almenys deu marroquins per cada nadiu. A ciutats com Smara i Laaiun la proporció és encara més gran. Als afores de les quatre urbs s'estenen campaments amb

milers de persones que són mantingudes i pagades amb l'única finalitat de variar la demografia.

Més de vint cossos diferents de policia exerceixen un control asfixiant sobre els sahrauis que no van optar per l'exili, i 160.000 soldats continuen mantenint posicions al desert. Malgrat això, a la capital existeix un moviment de resistència que es revela en cada data significativa per al Front Polisario.

Les penes per cometre "delictes" a favor de l'autodeterminació són molt severes, fins a cinc anys de presó per assistir a una manifestació o hissar una bandera, i les tortures continuen sovintejant a les comissaries. Molts sahrauis fa anys anys que desaparegueren després que van ser detinguts.

A pesar de la forta pressió marroquina, el sentiment entre els sahrauis és unànime, la seva

consciència de país ocupat és general i ni un de sol dels nadius té el mínim dubte sobre què ha de votar al referèndum del pròxim desembre. Els que estan més ficats en política són, tanmateix, escèptics: "si Hassan II ha accedit a convocar el plebiscit és que té alguna carta a la màniga per a guanyar-lo", asseguren. Molts sahrauis resistents afirmen que el rei es juga el tron, i que no permetrà que el Sàhara se li escapi. Mentrestant, els periòdics marroquins han començat a escalfar l'ambient, i a diari es publica que "a les nostres províncies del sud" el referèndum no serà més que confirmatiu.

Arreu hom es troba constantment marroquins que asseguren, en un espanyol incipient, que "els seus avantpassats" procedien del territori i que "naturalment" votaran en el referèndum.

Els sahrauis no es mostren ressentits amb Espanya per haverlos cedit fraudulentament al Marroc. La majoria asseguren que l'antiga potència colonial "solament va fer coses bones al Sàhara, excepte la descolonització". Tots reivindiquen l'espanyol com a segona llengua —eliminada pel Marroc a benefici del francès—, i gairebé tothom de més de trenta anys, i molts joves, el parlen amb correcció. "A finals d'any tornarà a ser llengua oficial aquí", asseguren molts.

Nostàlgia a Sidi Ifni. Vint-i-nou anys després que Espanya cedís Sidi Ifni, els seus habitants acusen el Marroc de no haver fet res a benefici de la ciutat. L'urbs conserva una arquitectura colonial *art déco* i la degradació que sofreix la ciutat és molt notòria.

Durant l'època espanyola hi va haver un port franc, un aeroport, uns quants cinemes i un ambient cosmopolita amb gent de tot el món. Ara Sidi Ifni és un poble miserable lluny de tots els camins, i els seus habitants se'n planyen. Molts parlen espanyol i recorden amb nostàlgia els temps colonials.

Com un personatge de ficció, a la ciutat hi resta encara una es-

panyola que no va voler abandonar casa seva. És una lleonesa de més de vuitanta anys, María Huelves, que s'hi va quedar perquè tenia diverses propietats a la ciutat. Ara ja és massa tard per anar-se'n. L'anciana sofreix una demència senil avançada i viu en una vella casa esgavellada, que les mates del jardí cobreixen totalment, amb els vidres trencats i sense gairebé mobles. La dona ha viscut durant anys de la caritat dels seus veïns. Uns mallorquins que estiuejaven al lloc li feien reparacions a casa i li passaven alguns diners, però ja fa dos anys que no han tornat. Des de fa un any, el consolat espanyol a Aga-

dir passa una minsa mensualitat a María. La legació diplomàtica li ha ofert la repatriació, però ella es nega radicalment a deixar casa seva.

La darrera ruta a través del Sàhara. Cada any, en arribar l'hivern, l'única ruta que existeix actualment per travessar el Sàhara es converteix en una desfilada d'aventurers i de venedors de cotxes. Francesos i alemanys sobretot, però també catalans, compren a preus de desballestament vells trastos esgavellats, que a Europa han acabat ja els seus dies, i davallen cap a l'Àfrica negra, on arriben a vendre'ls a set

ARXIU / EFE

A pesar de la pressió marroquina, el sentiment entre els sahrauis és unànim: no tenen ni el més mínim dubte del que han de votar en el referèndum del mes de desembre.

Des que la guerra civil ha tancat Algèria als estrangers, el Sàhara Occidental és l'única ruta per travessar el desert més gran del món. El camí és ple d'obstacles.

ARXIU / EFE

vegades el preu que els han costat.

En aquesta ruta, homes durs amb pintes patibulàries salden la seva set d'aventures enfrontant-se amb els perills del desert i es guanyen al mateix temps algun

calé. Alguns baixen unes quantes vegades cada hivern i han convertit aquesta activitat en una manera de vida.

Des que la guerra civil ha tancat Algèria als estrangers, l'única ruta existent per a travessar de nord

a sud el desert més gran del món és la pista que des del Sàhara Occidental entra a Mauritània. El sistema per a recórrer-la no és fàcil: els militars marroquins organitzen un comboi dues vegades cada setmana i condueixen els vehicles des de Dàhla fins al darrer mur construït contra el Polisari. Després, el comboi avança durant uns quants quilòmetres per una pista infernal fins que se'n fan càrrec els militars mauritans, que l'escorten fins a Nuadibú. Els voltants d'aquesta pista són plens de mines i fa dos anys un vehicle francès va volar. A partir de Nuadibú hi ha uns 600 quilòmetres de travessia de desert fins a Naukhort en els quals no hi ha ni tan sols pista. En aquest recorregut es produeixen molts accidents i pèrdues, i arribar a la capital és sempre un exercici duríssim.

Eugení Casanova

Generalitat de Catalunya

Viu la diada de Sant Jordi

la gran festa del civisme a Catalunya

Dijous 23 d'abril

**Acte central
a l'avinguda de la Catedral
de Barcelona**

D'11 a 13h Animació infantil amb
Els Pepsicolen.

A les 18h Actuació musical del grup **Els Ministrils del Raval**
amb l'espectacle "Festa en concert".

A les 19h Mostra de Draes.

Actuació musical del grup **Tralla** amb l'espectacle
"Com l'olor de la terra mollà".

A les 20h **Companyia Elèctrica Dharma**
en concert.

A les 21h Ball de Draes i cloenda de foc.

Al llarg de tot el dia es podrà visitar l'exposició:
"Sant Jordi, civisme i cultura", així com un estand d'informació de la Direcció General d'Acció Cívica.

23 d'abril
DIA MUNDIAL DEL LLIBRE

Per a més informació, adreceu-vos a la
Direcció General d'Acció Cívica
del Departament de Benestar Social,
a l'Oficina de Benestar Social més propera o truqueu al
900 300 500

Benestar Social